

Forfatter: Fogtmann, Nikolai

Titel: BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Fogtmann, Nikolai (1843-uu-uu)

Citation: Fogtmann, Nikolai: "BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Fogtmann, Nikolai (1843-uu-uu)", i *Breve fra J.P. Mynster*, Gyldendalske Baghaudling (F. Hegel), s. 468.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991707-000-shoot-L0019917070000264.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra J.P. Mynster

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Fogtmann.
Aalborg, 1843.*

Jeg har nu allerede for nogen Tid siden tæft D. H.'s Afhandling „om de logiske Principer“^{**}), som meget har in s. 469teresseret mig. Dog maa jeg endnu være af den Mening som tidligere: at der ikke mellem Supranaturalisme og Rationalisme er en saadan contradictorisk Modsætning, at principium exclusi medii derpaa kan anvendes. Saadanne historiske Begreber, som Rationalisme og Supranaturalisme, ere saa ubestemte og vide eller ample, at de næsten ingen faste Grænd fer have, og de gaae umærkelig over i hinanden. Jeg finder ingen Modsigelse deri, at Een og den Samme kaldes til een og den samme Tid baade Supranaturalist og Nationalist; thi han kan være begge Dele, men i førstjellige Henseender; og diversi respectos tollunt contradictionem. Den, som s. Ex. troer paa en sand guddommelig Aabenbaring i Christo, kaldes en Supranaturalist; men dersom han derhos vil kæmpe Aabenbaringens Indhold efter den eensidige Forstands Fordringer, eller med andre Ord, dersom han opfatter Aabenbaringen rationalistisk, kaldes han Rationalist. Det forekommer mig derfor ikke, at disse Begreber eller disse Benævnelser ere saa bestemte, at de kunne kaldes contradictorisk modsatte. Imidlertid vil jeg ikke disputere meget derom; thi det er muligt, at jeg tager fejl; men jeg kan ikke indsee, at det forholder sig anderledes, end jeg har tilladt mig at httre. Derimod anseer jeg det for en Fortjeneste at hævde og fremhæve de gamle logiske Principers Værd, som D. H. i hiin Afhandling har gjort.

Hegelianismens vigtigste Støtte hos os er udentvivl Prof. Heiberg, fordi han er vittig, og forstaaer at give alt det, han behandler, et glat og blankt Udseende. Jøvrigt kan jeg ikke fordølge min Overbeviisning, at den hegelske Philosophie har virket meget godt ved at fordrive eller bekjæmpe den skadelige Rationalisme; men dersom den selv udarter til Nihilisme, som det nu synes i Tydskland, er den vistnok endnu langt skadeligere eller fordærveligere, end Rationalismen men var.

15*

s. 470— Da jeg for nogen Tid siden var i Viborg, fandt jeg Biskop Tage Müller meget utilfreds med sit Ophold der ved Stænderforsamlingen og sin Fraværelse fra Ribe. Dog er han agtet og afholdt af Alle, og stifter vistnok stor Nytte i Forsamlingen. T. Müller er en sjelden retsindig og fortræffelig Mand; men han har et tungt Sind, og piner sig forgjeves med Ængstelser. Man maa være glad, glad i Herren. Ellers gaaer det let galt. Alting bliver tungt tilsidst for den, som tager det tungt ∴ med et tungt Sind og Mismod. Forresten er det vistnok endnu galere at tage Alting let; men medio tutissimus ibis !